

รูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ The Network Management Model for Improving Educational Quality Anuban Nakhon Sawan School

ปิยรัตน์ ป้องแสนสี¹

Piyarat Pongsansee¹

Corresponding Author E-mail: Piyarat8814@hotmail.com

Received: 2021-07-27; Revised: 2021-08-28; Accepted: 2021-08-30

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบการบริหารเครือข่าย 2) สร้างรูปแบบการบริหารเครือข่าย 3) ทดลองใช้รูปแบบการบริหารเครือข่าย 4) ประเมินรูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบการบริหารเครือข่าย โดยการวิเคราะห์เอกสาร การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ และการศึกษาสภาพการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ขั้นตอนที่ 2 สร้างรูปแบบการบริหารเครือข่าย โดยการสนทนากลุ่ม ขั้นตอนที่ 3 ทดลองใช้รูปแบบการบริหารเครือข่าย และ ขั้นตอนที่ 4 ประเมินรูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ ได้แก่ การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า

1) องค์ประกอบการบริหารเครือข่าย ประกอบด้วย การกำหนดสมาชิกเครือข่าย คุณลักษณะที่ดีของสมาชิก และ ผู้นำเครือข่าย การประสานงานเครือข่าย ขอบข่ายและภารกิจความร่วมมือ และการปฏิบัติงานและการประเมินผล 2) รูปแบบการบริหารเครือข่าย ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนนำ ส่วนเนื้อหา เงื่อนไขความสำเร็จ ผลการตรวจสอบรูปแบบการบริหารเครือข่าย พบว่า มีความเหมาะสม 3) การทดลองใช้การบริหารเครือข่าย พบว่า โรงเรียนสามารถดำเนินการตามรูปแบบได้ 4) ผลการประเมินรูปแบบการบริหารเครือข่าย ด้านความเหมาะสม ความถูกต้อง ด้านความเป็นไปได้ และ ความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: รูปแบบ, การบริหารเครือข่าย, คุณภาพการศึกษา

¹ รองผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต1

¹ Vice Director of Anuban Nakhon Sawan school, Nakhon Sawan Primary Educational Service Area Office 1

Abstract

The purpose of this research was to develop The Network Management Model to improve educational quality in Anuban Nakhon Sawan school with the following objectives: 1) to study the components of network management to improve educational quality, 2) to develop the network management for improving the educational quality, 3) to experiment the network management for improving the educational quality, and 4) to evaluate the network management for improving the educational quality. The research was conducted in four steps, step 1 was to study the components of network management to improve educational quality, step 2 was to develop the network management to improve the educational quality, step 3 was to the network management for improving the educational quality, step 4 was to the network management for improving the educational quality. This research used statistics for analysis, such as content analysis, frequency, percentage, mean. and standard deviation. The results of this research were as follows;

1) The components of a network management to improve educational quality consists of 5 components; Determination of network members, characteristics of network members and network leaders, Network coordination, policy vision and the scope and mission of cooperation, and work practice of network and evaluation 2) The network management to improve educational quality consists of 3 parts: 1) introduction 2) content consist of components of a network management to improve the educational quality and network management process. 3) Success condition. The evaluating results of the model were appropriate. 3) The evaluation of the network management to improve educational quality revealed that it was effective and applicable for schools. 4) The evaluation result of the network management to improve educational quality revealed that the aspects of correctness, suitability, feasibility, and usefulness were at the highest level.

Keywords: Model, Network Management, The Educational Quality

บทนำ

การจะพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าทันต่อการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการศึกษา เพราะการศึกษาเป็นรากฐานสำคัญ และเป็นกระบวนการที่ทำให้คนสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองให้สูงขึ้น อันเป็นปัจจัยเกื้อหนุนต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การเมืองของประเทศ โดยการจะพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลนั้นต้องอาศัยความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนสอดคล้องกับ แผนนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐสอดคล้องกับบทบัญญัติแห่งกฎหมายการศึกษาที่เรียกว่า “พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542” และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 มาตรา 8 (2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มาตรา 9 (6) การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น มาตรา 29 ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่นส่งเสริม ความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษา อบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับ สภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์พัฒนาระหว่างชุมชน มาตรา 58 ให้มีการระดมทรัพยากรและการลงทุน ด้านวัฒนธรรมองค์กร การเงินและทรัพย์สิน ทั้งจากรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน เอกชนองค์กร เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่น และต่างประเทศมาใช้จัดการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545, หน้า 6) ดังนั้นการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาให้มีมาตรฐาน จำเป็นต้องพัฒนาโรงเรียนและบุคลากรให้มีศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ที่เป็นระบบอย่างต่อเนื่อง การสร้างเครือข่ายความร่วมมือของสถานศึกษาเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากภาคีต่าง ๆ ที่มีคุณภาพมากเพียงพอมาช่วยกันผลักดันการศึกษาในสวนที่ตนเองสามารถกระทำได้ (ศักดิ์นิพนธ์ สว่างวงศ์, 2557, หน้า 12)

โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ เป็นโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1 ได้ตระหนักและเห็นความสำคัญของการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพ การศึกษา ซึ่งได้ดำเนินการระดมความร่วมมือในการจัดการศึกษาจากเครือข่ายทั้งจากทุกภาคส่วนอย่างต่อเนื่อง แต่ใน การปฏิบัติงานของเครือข่ายยังขาดการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ขาดรูปแบบการบริหารเครือข่ายที่ชัดเจน ส่งผลให้บุคคลที่เกี่ยวข้องขาดความเข้าใจถึงความสำคัญของการนำเครือข่ายมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ซึ่งต้องบูรณาการขอขบช่วย ภารกิจและทรัพยากรเข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบ ตลอดจนทุกภาคส่วนในเครือข่ายต้องให้ความ ร่วมมือในการทำงานแบบเครือข่ายเพื่อเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์อย่าง แท้จริง

จากความเป็นมาและปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบในบริหารเครือข่ายความร่วมมือ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ จึงมีความสนใจที่จะพัฒนารูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อ พัฒนาคุณภาพศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ เพื่อใช้พัฒนาการบริหารเครือข่าย และส่งเสริมประสิทธิภาพของ ความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ส่งผลให้นักเรียนโรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ ได้รับการพัฒนาคุณภาพที่สอดคล้องกับ วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายการจัดการศึกษา ตลอดจนสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน โดยได้นำแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารเครือข่าย การพัฒนาองค์กร การบริหารอย่างมีส่วนร่วม มาบูรณาการและพัฒนาให้ สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์
2. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์
3. เพื่อทดลองใช้รูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์
4. เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์

การทบทวนวรรณกรรม

ผู้วิจัยได้ศึกษา ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับเครือข่าย แนวคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วม แนวคิดการบริหารสถานศึกษา แนวคิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ดังนี้

1. แนวคิดการบริหารเครือข่าย

เครือข่าย หมายถึง การรวมตัวและการเชื่อมโยงระหว่างบุคคล องค์กร หน่วยงาน หรือสถาบันใด ๆ ด้วยความสมัครใจ ภายใต้วัตถุประสงค์ ได้ตกลงที่จะประสานกันภายใต้วัตถุประสงค์ หรือข้อตกลงอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกันอย่างเป็นระบบ ร่วมมือกันเพื่อดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ อันจะเป็นประโยชน์ร่วมกัน เป็นการสร้างพลังและความเข้มแข็งในการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจร่วมวางแผนร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ ร่วมติดตามประเมินผล และร่วมรับผลประโยชน์ เพื่อให้กิจกรรมนั้นบรรลุผลสำเร็จในเป้าหมายสูงสุดร่วมกัน องค์กรประกอบหลักที่สำคัญของเครือข่าย ได้แก่ 1) การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน 2) สมาชิกและโครงสร้างของเครือข่าย 3) การมีส่วนร่วมของสมาชิกเครือข่าย 4) การทำหน้าที่อย่างมีจิตสำนึก 5) กิจกรรมของกลุ่มเครือข่าย และ 6) การเรียนรู้และการพัฒนาบุคลากรเครือข่าย การทำงานร่วมกันในลักษณะของเครือข่ายการศึกษา จำเป็นต้องมีองค์ประกอบของเครือข่าย มีแนวทางในการสร้างเครือข่ายและการบริหารเครือข่ายตลอดจนคำนึงถึงปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารเครือข่าย จึงจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้

2. แนวคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วม

การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การบริหารงานที่เปิดโอกาสให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมตัดสินใจ ร่วมรับผิดชอบ และร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ อย่างมีอิสระ โดยกระทำด้วยความเต็มใจ เพื่อให้งานนั้นดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

3. แนวคิดการบริหารสถานศึกษา

การบริหารสถานศึกษาเป็นศาสตร์และศิลป์ในการปฏิบัติงาน เป็นความสามารถในการจัดการบริหารสถานศึกษา ซึ่งดำเนินการในด้านการบริหารวิชาการ บริหารงบประมาณ บริหารงานบุคคล และบริหารงานทั่วไป เพื่อให้เกิดคุณภาพการศึกษา

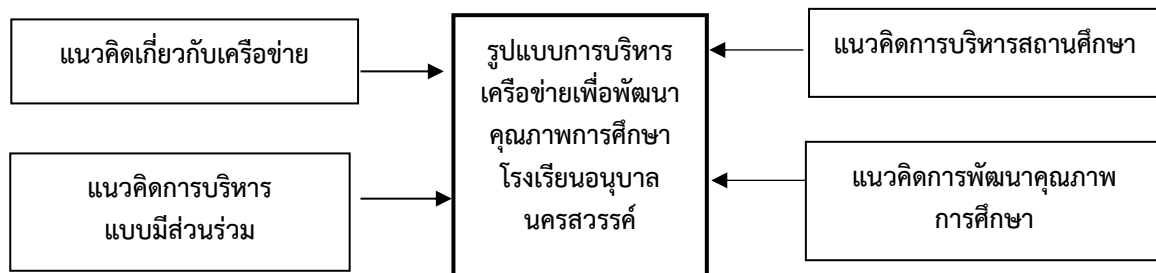
4. แนวคิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

การพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นการดำเนินการตามกระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ที่มีการดำเนินการอย่างเป็นระบบ และเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จากการทบทวนวรรณกรรม ผู้วิจัยได้นำเอาแนวคิดมาใช้ในการสร้างรูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ เป็นไปดังภาพนี้

วิธีดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย

การวิจัยครั้งนี้มีขั้นตอนการวิจัยไว้ 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์

แหล่งข้อมูล

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. ผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ในการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา จำนวน 3 คน สำหรับการดำเนินการสัมภาษณ์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามสภาพการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ดังนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) ผู้บริหาร และครู โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ 110 คน 2) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รวม 13 คน (ที่ไม่ใช่บุคลากรในโรงเรียน) 3) ผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ จำนวน 2,574 คน รวมทั้งสิ้น 2,697 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารและครู โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ 110 คน เก็บจากประชากรทั้งหมด 2) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รวม 13 คน เก็บจากประชากรทั้งหมด 3) ผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ ได้จากกำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางเครซี่ และมอร์แกน และวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน ได้จำนวน 333 คน รวมทั้งสิ้น 456 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

1. แบบบันทึกผลการวิเคราะห์เอกสารงานวิจัย แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ชื่อนักการศึกษา เนื้อหา และเอกสารอ้างอิง

2. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

3. แบบสอบถามสภาพการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์

วิธีรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

วิธีรวบรวมข้อมูล

1. ศึกษา วิเคราะห์ เนื้อหา บันทึกลงในแบบบันทึกผลการวิเคราะห์เอกสาร

2. การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน โดยจัดทำหนังสือโรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการให้สัมภาษณ์จากผู้เชี่ยวชาญ และสัมภาษณ์ด้วยตนเอง

3. การวิเคราะห์สภาพการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ โดยใช้แบบสอบถามจากผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครอง โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

1. การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์จากการศึกษาเอกสาร และการสัมภาษณ์ โดยใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

2. การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ ใช้ค่าสถิติ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์

แหล่งข้อมูล

1. ผู้ให้ข้อมูลในการประชุมสนทนากลุ่ม เป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญมีประสบการณ์ด้านการวิจัย และด้านการบริหารเครือข่ายทางการศึกษา จำนวน 9 คน

2. ผู้เชี่ยวชาญในการประเมินความเหมาะสมของคู่มือ ซึ่งได้มาจากผู้เชี่ยวชาญที่ร่วมประชุมสนทนากลุ่ม คัดเลือกกันเอง ได้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

1. ร่างรูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์

2. เอกสารประกอบการสนทนากลุ่ม เรื่อง รูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์
3. คู่มือการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์
4. แบบประเมินความเหมาะสมของคู่มือการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์

วิธีรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

วิธีรวบรวมข้อมูล

1. การประชุมสนทนากลุ่ม โดยเชิญผู้เชี่ยวชาญเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูล สรุปข้อคิดเห็นจากการประชุมสนทนากลุ่ม ตามประเด็นการสัมมนา สรุปอภิปรายผล และให้ข้อเสนอแนะ
2. การประเมินคู่มือการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์
  1. การวิเคราะห์ข้อมูลจากการประชุมสนทนากลุ่ม โดยใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา
  2. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ ความเหมาะสมของคู่มือ โดยใช้ ค่าสถิติ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ผู้บริหาร และครู โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ ปีการศึกษา 2561 และ 2562 รวม 98 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (ที่ไม่ใช่บุคลากรในโรงเรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้แทนครู) รวม 13 คน และผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ ปีการศึกษา 2562 จำนวน 2,487 คน รวมทั้งสิ้น 2,598 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ผู้บริหาร และครู โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ ปีการศึกษา 2561 และ 2562 รวม 98 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (ที่ไม่ใช่บุคลากรในโรงเรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้แทนครู) รวม 13 คน ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ โดยการเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วย ผู้ปกครองที่เป็นคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง จำนวน 128 คน รวมทั้งสิ้น 239 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

1. รูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์
2. คู่มือการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์
3. แบบประเมินผลการดำเนินงานตามรูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์
4. แบบประเมินความพึงพอใจต่อรูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์

วิธีรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

วิธีรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยกำหนดช่วงเวลาในการทดลองใช้รูปแบบ และขออนุญาตผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ เพื่อดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์
2. ผู้วิจัยจัดประชุมครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง ชมรมศิษย์เก่าโรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์และบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่ออธิบายจุดประสงค์ คู่มือ และการดำเนินการตามรูปแบบ
3. ผู้อำนวยการโรงเรียน ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง ชมรมศิษย์เก่าโรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการตามคู่มือการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ ในปีการศึกษา 2561 – 2562
4. ผู้วิจัยขอความร่วมมือผู้อำนวยการโรงเรียน ครู ในการเก็บข้อมูลด้วยแบบประเมินผลการดำเนินงานของการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์

5. ผู้วิจัยขอความร่วมมือผู้ที่เกี่ยวข้อง ในการเก็บข้อมูลด้วยแบบประเมินความพึงพอใจต่อรูปแบบการบริหาร
เครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

1. การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์จากข้อมูลสรุปผลการทดลองใช้ โดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา
2. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผลการดำเนินงานตามรูปแบบ และผลการประเมินความพึงพอใจต่อรูปแบบ โดยใช้
ค่าสถิติ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

**ขั้นตอนที่ 4 การประเมินรูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง**

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ผู้บริหาร และครู โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ ปีการศึกษา 2562 รวม
98 คน เก็บจากประชากรทั้งหมด

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

แบบประเมินรูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ ด้านความ
ถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์

วิธีรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

วิธีรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัย นำแบบประเมินไปให้กลุ่มตัวอย่าง ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง
2. ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องและสมบูรณ์ ของการตอบแบบประเมิน แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผล
การประเมินรูปแบบ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูล จากแบบประเมินรูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาล
นครสวรรค์ โดยใช้ ค่าสถิติ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์
1.1 ผลการวิเคราะห์สภาพการบริหารเครือข่ายเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์
โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.11)

1.2 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารเครือข่ายเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาล
นครสวรรค์ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่

- 1.2.1 การกำหนดสมาชิกเครือข่าย
- 1.2.2 คุณลักษณะที่ดีของสมาชิกและผู้นำเครือข่าย
- 1.2.3 การประสานงานเครือข่าย
- 1.2.4 ขอบข่ายและภารกิจความร่วมมือ
- 1.2.5 การปฏิบัติงานและการประเมินผล

2. ผลการสร้างรูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์

2.1 รูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ ประกอบด้วย 3
ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ส่วนนำ ประกอบด้วย หลักการ และวัตถุประสงค์ของรูปแบบ ส่วนที่ 2 ส่วนเนื้อหา ประกอบด้วย
องค์ประกอบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และกระบวนการบริหารเครือข่าย ส่วนที่ 3 ส่วนเงื่อนไข
ความสำเร็จ ดังรายละเอียดดังนี้

2.1.1 ส่วนนำ หมายถึง ส่วนแรกของรูปแบบที่กล่าวถึง หลักการและวัตถุประสงค์ของรูปแบบการบริหาร
เครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์

1) หลักการของรูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ หมายถึง ความรู้ ความคิด ความเชื่อพื้นฐานเกี่ยวกับการบริหารเครือข่ายที่นำไปสู่การกำหนดองค์ประกอบและแนวทางการพัฒนาในแต่ละองค์ประกอบนั้น ๆ

2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ หมายถึง ความมุ่งหมาย และประโยชน์ของการบริหารเครือข่ายที่เกิดขึ้นในโรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์

2.1.2 เนื้อหา หมายถึง ส่วนที่อธิบายถึงองค์ประกอบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา จุดมุ่งหมาย แนวทางการพัฒนา ผลที่คาดว่าจะได้รับในแต่ละองค์ประกอบ และกระบวนการบริหารเครือข่าย

1) องค์ประกอบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง องค์ประกอบในรูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ได้แก่ การกำหนดสมาชิกเครือข่าย คุณลักษณะที่ดีของสมาชิกและผู้นำเครือข่าย การประสานงานเครือข่าย ขอบข่ายและภารกิจความร่วมมือ การปฏิบัติงานและการประเมินผล

2) กระบวนการบริหารเครือข่าย หมายถึง ส่วนที่อธิบายถึงวิธีการขั้นตอนการบริหารเครือข่ายที่จะนำไปสู่การปฏิบัติ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การวางแผน ขั้นตอนที่ 2 การจัดองค์กร ขั้นตอนที่ 3 การประสานงาน ขั้นตอนที่ 4 การดำเนินงาน และขั้นตอนที่ 5 การปรับปรุง

2.1.3 เจ็อนไขความสำเร็จ หมายถึง ส่วนที่อธิบายถึง สิ่งที่ต้องคำนึงถึง และสิ่งที่ควรปฏิบัติ เพื่อให้การนำรูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาเกิดประสิทธิภาพ

2.2 ผลการตรวจสอบเบื้องต้น รูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ โดยการประชุมสนทนากลุ่ม

2.2.1 ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่ารูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ มีความเหมาะสม

2.2.2 ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าคู่มือการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์มีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์

3.1 ผู้บริหาร และคณะครู โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ มีความคิดเห็นว่า ผลการดำเนินงานตามรูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48, S.D. = 0.58$)

3.2 ผู้บริหาร และคณะครู โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ มีความคิดเห็นว่า ผลการดำเนินงานกิจกรรมที่เป็นไปตามขอบข่ายภารกิจตามรูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ มีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45, S.D. = 0.85$)

3.3 ผลการทดสอบใช้รูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ ด้านคุณภาพผู้เรียน

3.3.1 ร้อยละของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 ที่ได้ระดับ 3 ขึ้นไปใน 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้หลักของนักเรียนปีการศึกษา 2562 สูงกว่า ปีการศึกษา 2561 และสูงกว่าค่าเป้าหมายของโรงเรียน

3.3.2 คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติ O-NET ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2561 และปีการศึกษา 2562 สูงระดับประเทศ

3.3.3 ผลการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ในปีการศึกษา 2561 และปีการศึกษา 2562 ผ่านการประเมินระดับดีขึ้นไป สูงกว่าร้อยละ 80 ขึ้นไป เป็นไปตามเกณฑ์ค่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด

3.3.4 ผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านคุณภาพนักเรียน ทั้งในปีการศึกษา 2561 และ ปีการศึกษา 2562 นักเรียนได้รับการสนับสนุนและพัฒนาตนเอง จนได้รับรางวัลจากการประกวด และการแข่งขันทักษะทางวิชาการ ในระดับชาติจำนวนหลายรายการและมีแนวโน้มสูงขึ้น

3.4 ผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง มีความพึงพอใจต่อรูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54, S.D. = 0.14$)

4. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์

4.1 ผลการประเมินรูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ พบว่า มีความถูกต้อง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69, S.D. = 0.23$)

4.2 ผลการประเมินรูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ พบว่า มีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64, S.D. = 0.23$)

4.3 ผลการประเมินรูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ พบว่า มีความเป็นไปได้อ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67, S.D. = 0.22$)

4.4 ผลการประเมินรูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ พบว่า มีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56, S.D. = 0.22$)

อภิปรายผล

1. การวิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ ผลจากการวิจัยพบว่า องค์ประกอบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ การกำหนดสมาชิกเครือข่าย คุณลักษณะที่ดีของสมาชิกและผู้นำเครือข่าย การประสานงานเครือข่าย ขอบข่ายและภารกิจความร่วมมือ การปฏิบัติงานและการประเมินผล ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ ซึ่งเป็นโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด ต้องบริหารสถานศึกษา เพื่อสนองความต้องการ และความคาดหวังของผู้ปกครอง ดังนั้น ผู้บริหารและครู ต้องมีความรู้ความเข้าใจ และมีภาวะผู้นำ มีความตระหนักในความสำเร็จของการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้การบริหารเครือข่าย จึงมีความจำเป็นในการจัดวางโครงสร้างการบริหารเครือข่ายที่เหมาะสม การกำหนดสมาชิกเครือข่าย คุณลักษณะที่ดีของสมาชิกและผู้นำเครือข่าย ที่เหมาะสมที่จะร่วมมือในการบริหารสถานศึกษาด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างมีเป้าหมาย โดยมีคุณภาพของนักเรียนเป็นตัวบ่งชี้สำคัญของความสำเร็จ ตลอดจนการสร้างเชื่อมั่นของโครงการด้วยระบบการประกันคุณภาพของโรงเรียน การประสานงานเครือข่ายเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มเครือข่าย คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง ชมรมศิษย์เก่า ที่ทำงานประสานกัน เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และปฏิบัติงานตามขอบข่ายและภารกิจความร่วมมือ ที่วางแผนบูรณาการเข้ากับการบริหารสถานศึกษาทั้ง การบริหารวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงบประมาณ และการบริหารทั่วไป ตลอดจนการปฏิบัติงานและการประเมินผลของเครือข่ายที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้นในการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพต้องดำเนินการตามแนวทางพัฒนาทั้ง 5 องค์ประกอบ จึงจะส่งผลให้การบริหารเครือข่าย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้อง และผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่สรุปได้ว่ามีหลายปัจจัยที่เป็นองค์ประกอบของการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวิมล โพธิ์กลิ่น (2549) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก พบว่า รูปแบบประกอบด้วย 5 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ องค์ประกอบหลักที่ 1 คือ ส่วนประกอบที่สำคัญของเครือข่ายความร่วมมือประกอบด้วย แกนนำ/ผู้นำเครือข่าย สมาชิกเครือข่าย บทบาทหน้าที่/ภาระหน้าที่ การมีส่วนร่วมของสมาชิก การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน การติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน องค์ประกอบหลักที่ 2 คือ ขอบข่ายและภารกิจด้านวิชาการ องค์ประกอบที่ 3 คือ กระบวนการปฏิบัติงานของเครือข่าย องค์ประกอบที่ 4 คุณลักษณะที่ดีของแกนนำ และองค์ประกอบที่ 5 เทคนิคการพัฒนาสมาชิกเครือข่าย

2. การสร้างรูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ จาก การวิเคราะห์ข้อมูลจากแนวคิดทฤษฎี เอกสารที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ การศึกษาสภาพการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ส่งผลให้ได้ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบ และสร้างรูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ ส่งผลให้ได้ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบ และนำเอาองค์ความรู้ที่ได้จากการสังเคราะห์เนื้อหาจากเอกสารต่าง ๆ มาสร้างเป็นส่วนต่าง ๆ ของรูปแบบ ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ส่วนนำ ประกอบด้วย หลักการ และวัตถุประสงค์ ส่วนที่ 2 เนื้อหา ประกอบด้วย องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์และกระบวนการบริหารเครือข่าย และส่วนที่ 3 เงื่อนไขความสำเร็จ ซึ่งตรวจสอบเบื้องต้น ด้วยการประชุมสนทนากลุ่ม ได้ให้คำแนะนำ และปรับปรุงรูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ มีความเหมาะสม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้วิจัย ได้กำหนดกรอบการสร้างรูปแบบ

การบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ ว่ามีลักษณะของโครงสร้าง ประกอบด้วย องค์ประกอบการบริหารเครือข่าย และกระบวนการบริหารเครือข่าย ที่มีแนวทางการพัฒนาตามตัวแปรในแต่ละองค์ประกอบ ส่งผลให้โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ สามารถดำเนินงานในการบริหารเครือข่ายบรรลุเป้าหมาย สอดคล้องกับ อีระชัย ช่วงบุญศรี (2557) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบหลัก และ 2 เงื่อนไขความสำเร็จ ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 เป้าหมายเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนวิทยาศาสตร์ องค์ประกอบที่ 2 ขอบข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค องค์ประกอบที่ 3 เครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค องค์ประกอบที่ 4 คณะกรรมการบริหารเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค องค์ประกอบที่ 5 กระบวนการบริหารเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค ประกอบด้วย 1) การวางแผน 2) การจัดองค์กร 3) การลงมือปฏิบัติ 4) การประเมินผล 5) การปรับปรุง 6) การรายงาน 7) การประสานงาน เงื่อนไขความสำเร็จที่ 1 ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค และเงื่อนไขความสำเร็จที่ 2 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค

3. การทดลองใช้รูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ จากผลการทดลองใช้รูปแบบ ผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง และชมรมศิษย์เก่า ศึกษาคู่มือ และสามารถดำเนินการตามแนวทางการนำไปใช้เป็นไปตามองค์ประกอบการบริหารเครือข่าย และกระบวนการบริหารเครือข่าย มีติดตามประเมินผล เพื่อนำสู่การปรับปรุง ในแต่ละแนวทางการดำเนินการขององค์ประกอบกระบวนการ และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินการอย่างจริงจัง และติดตามอย่างต่อเนื่อง ผลการประเมินด้านคุณภาพผู้เรียน หลังจากทดลองใช้รูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ มีแนวโน้มสูงขึ้นทั้งนี้อาจเป็นเพราะการดำเนินการตามรูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาการดำเนินงานด้านการประสานงานเครือข่าย สมาชิกของเครือข่ายในแต่ละกลุ่มมีวิธีการในการประสานงานโดยใช้ ศูนย์การปฏิบัติงานของกลุ่มเครือข่าย และการบริหารจัดการโดยใช้เทคโนโลยี ในการสื่อสาร ระหว่างสมาชิกในเครือข่าย ระหว่างกลุ่มเครือข่าย ระหว่างเครือข่ายกับผู้บริหารและคณะครู โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ เพื่อให้วางแผนขอบข่ายและภารกิจความร่วมมือ ซึ่งครอบคลุมการบริหารสถานศึกษา ทั้ง 4 กลุ่มงาน โดยการบริหารเครือข่ายตามขอบข่าย และความร่วมมือนั้น นำสู่การปฏิบัติในรูปแบบกิจกรรมต่าง ๆ จำนวน 15 กิจกรรม ซึ่งมีการปฏิบัติงานร่วมกันกับโรงเรียน นำสู่องค์ประกอบด้านการปฏิบัติงานและการประเมินผลที่มีการกำหนดปฏิทินการปฏิบัติงาน การมอบหมายหน้าที่รับผิดชอบของสมาชิกในเครือข่าย มีการติดตามประเมิน ผลการปฏิบัติงาน ทั้งในระดับการวางแผน การปฏิบัติงาน และการประเมินผลผลิตของกิจกรรม และโครงการอย่างสม่ำเสมอ จึงส่งผลต่อผลผลิตด้านคุณภาพนักเรียน ผลการดำเนินงานของ 15 กิจกรรมตามขอบข่ายความร่วมมือ มีความสำเร็จอยู่ในระดับมาก และผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง มีความพึงพอใจต่อรูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ ภัทรวรรณ นิลแก้วบรรวิชัย (2559) ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับ สันติ อินทร์สุภา (2559) ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์เครือข่ายคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 3 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ หรือครูที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพ เห็นว่าหลังการใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในมีสภาพการปฏิบัติในการดำเนินการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก และมีความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์เครือข่ายคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

4. การประเมินรูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ จาก การประเมินรูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ โดยผู้ที่เกี่ยวข้องในโครงการ พบว่า ผลการประเมินรูปแบบในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เพราะรูปแบบดังกล่าว ได้ผ่านกระบวนการต่าง ๆ มาอย่างเหมาะสม โดยเฉพาะการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ การเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม โดยผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้เกี่ยวข้องกับ

โครงการ รวมทั้งในการสร้างรูปแบบ มีกรอบแนวคิด หลักการ จากทฤษฎีของนักวิชาการต่าง ๆ ตลอดจนการได้รับการตรวจสอบ และข้อเสนอแนะต่าง ๆ จากการประชุมสนทนากลุ่ม และได้มีการนำสู่การทดลองใช้รูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ เป็นระยะเวลา 2 ปีการศึกษา ได้แก่ในปีการศึกษา 2561 และปีการศึกษา 2562 ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านผู้เรียน มีแนวโน้มพัฒนาสูงขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม ทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีความคิดเห็นต่อรูปแบบว่ามีความถูกต้อง เหมาะสม เป็นไปได้และเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ จิรภัทร มหาวงค์ (2559) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารบนเขตพื้นที่สูง พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความเห็นว่ารูปแบบการบริหารเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนในถิ่นทุรกันดาร บนพื้นที่สูงมีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และมีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

นอกจากนี้ ผู้เกี่ยวข้องยังมีข้อเสนอแนะต่อการนำไปใช้ของรูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์หลายประการ ได้แก่ เป็นรูปแบบที่ปฏิบัติได้จริง และเกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของเครือข่าย รูปแบบมีแนวทางชัดเจนในการพัฒนาภาวะผู้นำ และคุณลักษณะที่ดีของสมาชิกเครือข่าย ที่เหมาะสมในการบริหารเครือข่าย ในการปฏิบัติตามรูปแบบนี้ ส่งเสริมความร่วมมือของผู้ปกครองนักเรียนในการร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ และร่วมประเมินในการบริหารสถานศึกษา ในการร่วมกันพัฒนาคุณภาพของนักเรียนอย่างมีเป้าหมายร่วมกัน สอดคล้องกับ Brittingham (1998, p.1406) ได้สรุปลักษณะการมีส่วนร่วมของโรงเรียนและชุมชนที่ประสบผลสำเร็จนั้น ผู้ปกครองมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาและมีความคาดหวังที่สำคัญ ที่จะให้นักเรียนมีคุณภาพและพัฒนาปรับปรุงอย่างมีคุณภาพ และพัฒนาปรับปรุงอย่างมีคุณภาพ และพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ผู้ปกครองและชุมชนจะต้องตระหนัก คือ การเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมด้านสังคม อารมณ์ และความเจริญก้าวหน้าของเด็กในด้านวิชาการของเด็กการพัฒนาสถานะของเด็กเยาวชนและครอบครัวให้ดียิ่งขึ้นผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนบ่งชี้ถึงการมีส่วนร่วมและความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากการวิเคราะห์องค์ประกอบ พบว่า ทุกองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ มีความสำคัญและมีส่วนในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์

1.2 จากผลการพัฒนารูปแบบที่มีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์นั้น ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัย ประยุกต์ใช้โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำรูปแบบไปศึกษา ตามคู่มือเพื่อให้เกิดความเข้าใจ และสามารถนำไปใช้ในสถานการณ์จริง ผู้บริหารโรงเรียน และผู้เกี่ยวข้องทุกคนควรมีการประชุมชี้แจง ครูและบุคลากรเพื่อให้เกิดความเข้าใจในการบริหารเครือข่ายเพื่อช่วยในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์มากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการทำวิจัยเชิงคุณภาพ เกี่ยวกับการดำเนินงานของคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง เพื่อศึกษาเพื่อเปรียบเทียบ ทั้งในระดับก่อนประถมศึกษา และประถมศึกษา เพื่อนำผลมาวิเคราะห์ สู่การพัฒนาปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารเครือข่ายที่สอดคล้องกับบริบท สภาพปัญหา และความต้องการของโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนมากขึ้น

2.2 ควรทำวิจัยเชิงสถิติในการหาปัจจัยความสำเร็จที่ส่งผลต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาต่อยอดให้การบริหารเครือข่ายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- จิรภัทร มหาวงค์. (2559). การพัฒนารูปแบบการบริหารเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารบนเขตพื้นที่สูง. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์. 18(4), 114 - 126.
- ธีระชัย ช่างบุญศรี. (2558). การพัฒนารูปแบบการบริหารเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค. วิทยานิพนธ์การศึกษาศาสตรบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยนครสวรรค์.

- ภัทรวรรณ นิลแก้ววรวิชัย. (2559). รูปแบบการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศักดิ์นิพนธ์ สว่างวงศ์. (2557, กุมภาพันธ์ - พฤษภาคม). เครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา. วารสารบริหาร การศึกษาบัวบัณฑิต, 14(2), 12 - 24.
- สันติ อินทร์สุภา. (2559). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์เครือข่ายคุณภาพ การศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (การจัดการการศึกษาและการเรียนรู้). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- สุวิมล โพธิ์กลิ่น. (2549). การพัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไข เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2). กรุงเทพฯ: บริษัทพริกหวานกราฟิกจำกัด.
- Brittingham, K. V. (1998). "The Characterization of Successful School Family and Community Partnerships," *Dissertation Abstracts International*, 59(5), 1406.